

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, 1 października 2018 roku

Jego Magnificencja
Profesor Andrzej Kowalczyk
Rektor
Uniwersytetu Śląskiego
w Katowicach

Uczestnicy
Inauguracji Roku Akademickiego 2018/2019

Magnificencjo Panie Rektorze!
Wysoki Senacie!
Szanowne Panie i Szanowni Panowie Profesorowie!
Drodzy Studenci!

Rozpoczyna się nowy rok akademicki. Nowy rok kształcenia i badań. Nowy rok odkryć naukowych i rodzących się pasji. Nowy rok trudnej i wytężonej, a zarazem pięknej i fascynującej pracy intelektualnej. Z tej okazji pragnę serdecznie pozdrowić wszystkich Państwa, zgromadzonych na uroczystej inauguracji roku akademickiego 2018/2019 w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Na ręce Magnificencji kieruję słowa uznania i najlepsze życzenia dla całej Państwa społeczności. Gratuluję Państwu dotychczasowego dorobku intelektualnego i osiągnięć organizacyjnych. Niechaj Państwa praca, tak istotna i cenna dla Polski, z tym i każdym następnym rokiem przynosi coraz lepsze owoce.

Tegoroczna inauguracja ma charakter szczególny, gdyż odbywa się w wyjątkowym czasie obchodów setnej rocznicy odzyskania niepodległości. Przed stu laty odrodziła się wolna Polska, a wraz z nią odrodziła się również Rzeczpospolita Akademicka. Nie sposób przecenić zasług uczonych i studentów w duchowych zmaganiach w okresie zaborów o zachowanie tożsamości narodowej i wiary Polaków w odzyskanie własnego suwerennego państwa. Pamiętamy także o udziale w walce zbrojnej o wolność żołnierzy ochotników 36 Pułku Piechoty Legii Akademickiej i wielu innych jednostek, złożonych ze słuchaczy uczelni wyższych.

Wreszcie, nie sposób przecenić dokonań ludzi wiedzy, którzy całym umysłem i sercem służyli odrodzonej niepodległej Ojczyźnie. Ich wielkie osiągnięcia przyczyniły się do podniesienia kraju ze zniszczeń wojennych i odbudowy przez nasz naród wolnej Rzeczypospolitej. Aby podkreślić i uhonorować wybitną rolę, jaką odegrało środowisko naukowe w tamtej przełomowej epoce, postanowiłem do grona osób odznaczonych pośmiertnie Orderami Orła Białego, które wręczę 11 listopada, włączyć czworo przedstawicieli świata akademickiego: Stefana Banacha, Hilarego Koprowskiego, Leona Petrażyckiego i Marię Skłodowską-Curie.

Szanowni Państwo!

Świętowanie jubileuszu kieruje nasze myśli nie tylko wstecz, ale też ku teraźniejszości i przyszłości. Chcę podziękować ludziom nauki, którzy dzisiaj – wzorem poprzedników – kontynuują zaszczytną służbę na rzecz dobra wspólnego i pomyślności rodaków. Dziękuję za to, że wszyscy Państwo swoim codziennym wysiłkiem dydaktycznym i badawczym umacniają suwerenną Rzeczpospolitą. Praca uczonych i wykładowców oraz trud studentów są ogromnie ważne dla budowania silnego nowoczesnego państwa, rozwoju innowacyjnej gospodarki narodowej i kształtowania aktywnego, odpowiedzialnego, kreatywnego społeczeństwa.

Państwa środowisko odgrywa ogromnie ważną rolę również w sferze debaty publicznej. Wiemy, że jest ona nacechowana przez spory polityczne o często dużej intensywności emocjonalnej. Także wśród Państwa na pewno są osoby o zróżnicowanych sympatiach ideowych i światopoglądowych. Chciałbym, aby uczelnie wyższe stanowiły przestrzeń, gdzie naturalny w demokratycznym społeczeństwie pluralizm i dyskusje znajdują formy najbardziej cywilizowane, wynikające z etosu uniwersyteckiego i dziedzictwa kultury europejskiej. Jestem przekonany, że dziś szczególnie potrzeba, by wysokie standardy dobrej, pogłębionej debaty akademickiej promieniowały na debatę publiczną – po to, aby różnice zdań mniej nas dzieliły, a toczony spory przybliżały do prawdy i lepszego porozumienia.

Czcigodni Uczeni!

W nowy rok akademicki polskie uniwersytety i szkoły wyższe wchodzi pod rządami przyjętego przez parlament nowego prawa o szkolnictwie wyższym. Dyskusje nad tą ustawą – toczące się przez dwa lata, aż do ostatniej chwili – ujawniły, przed jak wieloma szczegółowymi i systemowymi problemami stoi polska nauka. „Konstytucja dla nauki” wyznacza nowe ramy działalności uczelni, nowy model kształcenia i ścieżki kariery akademickiej.

Obecne otwarcie różnych dróg awansu naukowego powinno umożliwiać lepsze wykorzystanie kompetencji badaczy, w tym też powracających z zagranicy, oraz ułatwić wykorzystanie ich doświadczeń w dydaktyce akademickiej. Ale nie powinno się to odbywać kosztem obniżenia wymagań naukowych, stawianych w postępowaniach o nadanie stopnia lub tytułu naukowego. Nadzieję budzi także uporządkowanie studiów doktoranckich: przywrócenie słusznej zasady, że doktorant traktowany jest jak młody badacz i że każdy doktorant ma prawo do stypendium.

Chciałbym, aby nowa ustawa stała się ważnym impulsem do rozwoju badań i elementem budowy nowoczesnego państwa polskiego, bo tym celom ma służyć. Ale każda zmiana systemowa niesie ze sobą pewne ryzyko, dlatego wdrażanie reformy musi być uważnie monitorowane. Tworząc wielkie i silne ośrodki akademickie, nie możemy dopuścić do marginalizacji uczelni, które pełnią ważne funkcje w swoich regionach. Oby trudny okres reform jak najszybciej przyniósł pozytywne rezultaty w rozwoju badań i kształceniu studentów, a uczelnie wykorzystywały szansę dokonania zmian wewnętrznych i stworzyły uczonym warunki do poprawy pozycji polskiej nauki w nauce światowej, zmniejszając zbędne obciążenia biurokratyczne w pracy nauczycieli akademickich.

Drodzy Studenci!

Studia to wyjątkowy czas w życiu każdego młodego człowieka. Z Waszej perspektywy najważniejsze na uczelni jest to, co się nigdy nie zmienia: zaliczenia i egzaminy, praca w laboratoriach i bibliotekach, bezpośrednie kontakty z profesorami, życie we wspólnocie akademickiej. Oby wypełnianie obowiązków studenckich przynosiło Wam satysfakcję i pozwoliło zdobyć wiedzę, otwierającą drogę do udanej kariery w przyszłości. Życzenia te kieruję szczególnie do studentów I roku, którzy dopiero rozpoczynają swoją akademicką przygodę. Niech każdy kolejny rok przynosi Wam nowe ważne doświadczenia.

Panie i Panowie!

Z serca życzę, aby rozpoczynający się nowy rok pracy był dobrym i owocnym czasem dla całej Rzeczypospolitej Akademickiej i każdego z Państwa osobiście. Życzę satysfakcji z podejmowanych wysiłków i wielu, wielu sukcesów.

Vivat Academia, vivat Professores!

Z wyrazami szacunku

